

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ ЩОДО ПОТРЕБИ У ФАХІВЦЯХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Одним із основних напрямів політики держави в галузі освіти в Україні в умовах сьогодення визнано модернізацію системи дошкільної освіти з урахуванням принципів демократизації, гуманізації та індивідуалізації педагогічного процесу. У її основу покладено пріоритетність дошкільної ланки в єдиній національній системі неперервної освіти, а основним завданням визначено своєчасне становлення та повноцінний розвиток творчої особистості з раннього дитинства.

Напрями державної політики у сфері освіти визначені низкою документів: Конституцією України; Законами України: «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про фахову передвищу освіту»; Концепцією про безперервну освіту, Концептуальними засадами реформування педагогічної освіти, Національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОН України №1456 від 21.11.2019, визначає загальну характеристику здобуття освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, перелік компетентностей випускника, нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання, форм атестації здобувачів освіти, вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі БЗСО)», «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі ПЗСО)», «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр»

для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі ПЗСО: термін навчання 2 роки 10 місяців)» враховують його зміст і вимоги для забезпечення умов продовження безперервної освіти за цією спеціальністю. Вони оновлені на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженого наказом МОН України №806 від 13.07.2021, професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України №755 – 21 від 19 жовтня 2021.

Випускник закладу фахової передвищої освіти повинен знати не тільки систему понять, цілей, завдань, форм, засобів і методів дошкільної освіти дітей раннього та дошкільного віку, але й уміти створювати педагогічно сприятливі оптимальні умови для формування особистості дитини. Це можливо, якщо пріоритети професійної підготовки зорієнтувати на використання майбутнім учителем з дошкільного виховання принципів особистісно орієнтованого підходу до дитини дошкільного (раннього та передшкільного) віку. У свою чергу, це буде сприяти формуванню їх готовності до реалізації особистісно орієнтованого навчання в майбутній професійній діяльності, підтримці й задоволенню потреб та інтересів дітей, у тому числі, й осіб з особливими освітніми потребами.

Система підготовки фахівців у Олександрійському педагогічному фаховому коледжі імені В.О. Сухомлинського (далі – педагогічний коледж) побудована на принципах компетентнісного та діяльнісного підходів.

Аналіз перспектив соціально-економічного розвитку м. Олександрія та Кіровоградської області, складу педагогічних кадрів закладів освіти, нових тенденцій у розвитку системи дошкільної освіти свідчить про те, що потреба у фахових молодших бакалаврах даної спеціальності для закладів дошкільної освіти (ЗДО) є актуальною.

З 1948 по 2001 роки в коледжі здійснювався прийом студентів на здобуття освіти за спеціальністю «Дошкільне виховання». З 2001 року у зв'язку зі зменшенням контингенту дітей дошкільного віку та скороченням мережі дошкільних закладів виникла проблема у працевлаштуванні випускників. Відділення підготовки вихователів закладів дошкільної освіти припинив свою діяльність.

Керуючись останніми соціологічними дослідженнями, варто зазначити, що станом на сьогодні в Україні, у цілому, і в Кіровоградській області, зокрема, збільшується кількість дітей дошкільного віку. У найближчі роки тенденція до збільшення буде зберігатись. У свій час мережа закладів дошкільної освіти по всій області поступово була скорочена, а тепер вона, як відомо, знову ж таки поступово починає розширюватися. А це значить, що потреба у кваліфікованих фахівцях ЗДО, зокрема у вихователях та їх помічниках, зростатиме. Відомо про те, що запити щодо необхідності підготовки працівників закладів дошкільної освіти надходять до районних, міських та обласних управлінь освітою.

Олександрійський педагогічний фаховий коледж імені В.О.Сухомлинського зберіг кращі традиції в організації підготовки фахівців для закладів дошкільної освіти, позитивний досвід співпраці із ЗДО, вихователями-практиками, потенційними роботодавцями. Має відповідну базу для відновлення функціонування дошкільного відділення. Отримано ліцензію зі спеціальності 012 Дошкільна освіта (наказ МОН від 13.11.2019 №982-л).

В області підготовку таких спеціалістів нещодавно розпочав Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, але кількість його випускників не є такою, щоб задовольнити потреби всіх закладів області у спеціалістах із дошкільного виховання – це, по-перше.

По-друге, навчання студентів у педагогічному коледжі за спеціальністю 012 Дошкільна освіта та освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр дало б змогу краще задовольнити потреби закладів дошкільної освіти в таких спеціалістах, а їх підготовка в педагогічному коледжі є ґрунтовною базою для здійснення безперервної (ступеневої) педагогічної освіти.

Потреба в підготовці вихователів ЗДО та їх помічників продиктована ще й тим, що за результатами проведення досліджень, отриманих статистичних даних, наприклад, лише в місті Олександрія посаду вихователя дитячого садка займають педагогічні працівники, які не є за освітою фахівцями:

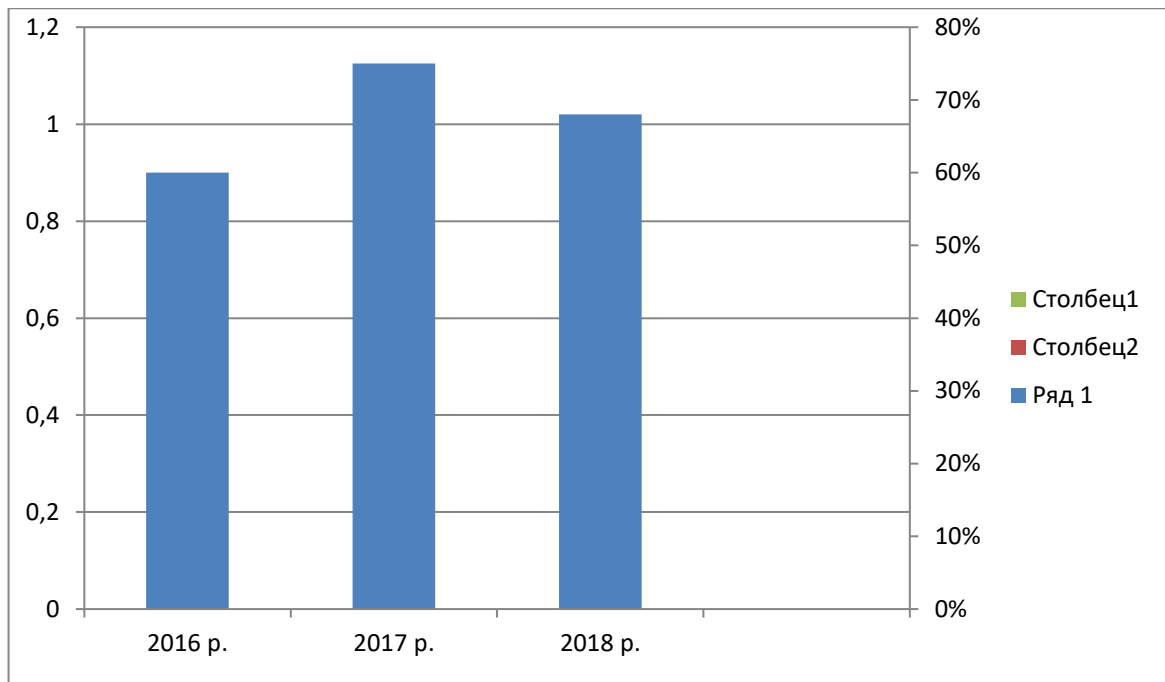

Рис. 1. Динаміка обіймання посади вихователя в закладах дошкільної освіти в м. Олександрія не фахівцями.

Приблизно аналогічною є ситуація й по всій Кіровоградській області.

Таким чином, протягом наступних років на регіональному ринку праці буде спостерігатися потреба у фахівцях з дошкільної освіти, яка зумовлює необхідність підготовки в Олександрійському педагогічному фаховому коледжі імені В.О. Сухомлинського фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Виходячи із вищезазначеного, окреслимо цілі освітньо-професійних програм «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі БЗСО)», «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним

ступенем «фаховий молодший бакалавр» для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі ПЗСО)», «Освітньо-професійна програма за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» для спеціальності «Дошкільна освіта» (на основі ПЗСО: термін навчання 2 роки 10 місяців)» у педагогічному коледжі:

- забезпечити якісну підготовку компетентного, конкурентоздатного фахівця закладу дошкільної освіти, що має чітко окреслену систему цінностей, інноваційне мислення, потужну мотивацію до продовження навчання, реалізації себе у професійному полі; здатність приймати педагогічно обґрунтовані рішення, результативно діяти у стандартних і нестандартних ситуаціях, забезпечувати реалізацію змісту дошкільної освіти дітей, у тому числі, й осіб, що мають особливі освітні потреби;

- зорієнтувати підготовку фахівця на можливість продовження неперервної освіти з подальшим здобуттям (бакалаврського) рівня вищої освіти;

- забезпечити потребу ринку праці у фахівцях закладів дошкільної освіти;

- задовольнити запити та інтереси сучасної молоді під час здобуття освіти за ОПП «Дошкільна освіта», формуючи їх індивідуальну навчальну траєкторію з можливим вивченням дисциплін із числа вибіркових, у тому числі, і здобуття додаткової спеціалізації та реалізації прав здобувачів освіти, що мають особливі освітні потреби.